

ADULT MIGRANT INTEGRATION EXPERTS

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Περίληψη	3
Σύντομη επισκόπηση του προγράμματος ADmiRE Migrant Integration Expert (ADmiRE)	3
• Τι είναι το πρόγραμμα ADMIRE;	7
• Τι πέτυχε το έργο;	8
Γιατί το ADMIRE είναι ένα μοντέλο για την προώθηση της ενδυνάμωσης, της συμμετοχής και της ενεργού ιθαγένειας όλων των μεταναστών;	16
Βιωσιμότητα της μεθοδολογίας και της κατάρτισης του ADmiRE	21
Γιατί πρέπει οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής να εξετάσουν την προσέγγιση του ADmiRE;	21
Συμπεράσματα και προτάσεις	25
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	27

Περίληψη

Σύντομη επισκόπηση του προγράμματος ADmiRE Migrant Integration Expert (ADmiRE)

Το πρόγραμμα ADmiRE (ενηλίκων ειδικών για την ενσωμάτωση των μεταναστών) βασίζεται στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και τη δοκιμή ενός νέου προγράμματος σπουδών ειδικού για την ένταξη των μεταναστών για όσους εργάζονται σε δομές ενηλίκων και κοινοτικής εκπαίδευσης. Η μετανάστευση και η κοινωνική ένταξη των νέων εθνοτικών μειονοτήτων έχουν καταστεί σημαντικές προκλήσεις πολιτικής σε όλες τις χώρες της ΕΕ τα τελευταία χρόνια. Καθώς εισερχόμαστε σε μια νέα φάση όπου η ζήτηση για διακινούμενους εργαζομένους αυξάνεται λόγω της παρακμής και γήρανσης του πληθυσμού μας, υπάρχει αυξανόμενη αναγνώριση της ανάγκης για καλύτερη ένταξη των μεταναστών στις κοινωνίες μας. Ενώ η οικονομική ένταξη μετριέται εύκολα, όπου πρόκειται για κοινωνική, πολιτική και πολιτειακή ένταξη, εκτός από τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τη συμμετοχή των ψηφοφόρων, τα επίπεδα ενσωμάτωσης είναι πιο δύσκολο να αξιολογηθούν.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου, όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έπρεπε να συνεργαστούν για να αυξήσουν το δυναμικό ένταξης των μεταναστών και να εκπαιδεύσουν εμπειρογνώμονες ενηλίκων ώστε να χρησιμοποιούν προηγμένο εκπαιδευτικό περιεχόμενο για να τους προσφέρουν. Στην πραγματικότητα, οι νέες παιδαγωγικές προσεγγίσεις είναι τα βασικά στοιχεία που διευκολύνουν την εκτεταμένη εμπειρογνωμοσύνη των εκπαιδευτών για την εξυπηρέτηση της ενσωμάτωσης των μεταναστών μέσω της βασικής και βαθιάς πολιτικής και αστικής γνώσης. Η εκπαίδευση πρέπει να αντιμετωπίζει τα σημερινά ζητήματα και προκλήσεις με τις

κατάλληλες νέες εταιρικές σχέσεις μάθησης και μαθησιακά εργαλεία που είναι ευέλικτα, προσαρμόσιμα και εύκολα ενημερώνονται και αναβαθμίζονται.

Δεδομένου ότι από το 2009 οι μεταναστευτικές ροές στις χώρες που συμμετέχουν σε αυτό το έργο, η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Γαλλία και η Κύπρος, καθώς και ο αριθμός των αποκτήσεων ιθαγένειας κατά την ίδια περίοδο, αυξήθηκαν σημαντικά. Ενώ είναι αποδεκτό ότι η ένταξη για πολλούς είναι μια μακροπρόθεσμη διαδικασία, τα αριθμητικά στοιχεία καταδεικνύουν σαφώς την κλίμακα αποσύνδεσης μεταξύ του πραγματικού αριθμού των μεταναστών που φθάνουν κατά τη διάρκεια της περιόδου και των αριθμών που επιτυγχάνουν την ιθαγένεια, η οποία αποτελεί βασικό δείκτη αναφοράς της αστικής και πολιτικής ένταξης και αφομοίωσης). Πρέπει να δοθεί έμφαση στις διαδικασίες ενσωμάτωσης των μεταναστευτικών κοινοτήτων στην αστική και πολιτική ζωή (OECD, 2018), με έμφαση στο γεγονός ότι "η προώθηση της πρόσβασης των μεταναστών σε δικαιώματα και η εκπλήρωση των ευθυνών τους ως πολιτών επιτρέπει τη δημιουργία στενότερης σύνδεσης με τις κοινωνίες υποδοχής.

Αν και οι μορφές συμμετοχής και οι πολιτικές για την ιθαγένεια ποικίλλουν, οι πολιτικές των κρατών μελών για τη συμμετοχή παραμένουν ανεπαρκείς. Για την περαιτέρω ένταξη των μεταναστών, πρέπει να υποστηριχθεί η συμμετοχή τους στη δημοκρατική διαδικασία.

Οι κυβερνητικές ενισχύσεις της κοινωνίας των πολιτών μεταναστών μπορούν να επιτύχουν περιορισμένη μόνο αύξηση της συμμετοχής των πολιτών και της ενσωμάτωσης. Υπάρχουν ορισμένες βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νέοι μετανάστες στις χώρες υποδοχής, στις οποίες οι κυβερνητικές πρωτοβουλίες που οδήγησαν μέχρι σήμερα δεν έχουν ξεπεραστεί, ως εξής:

KENO ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ (INFORMATION GAP) – οι μετανάστες βιώνουν έλλειψη γνώσεων σχετικά με το νέο πολιτικό τους σύστημα και συχνά αγνοούν τις πολιτικές διαδικασίες στη νέα τους χώρα ή ακόμη και ότι

νομιμοποιούνται για ψηφοφορία και εκστρατείες ψηφοφόρων, για πολιτική και γλωσσική εκπαίδευση ή ακόμη ότι άμεση κυβερνητική βοήθεια σε οργανώσεις μεταναστών έχει επιτύχει ελάχιστες επιπτώσεις (Bloemraad 2010).

KENO ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗΣ (NETWORK GAP) -ενώ οι οργανώσεις μεταναστών μπορούν να βοηθήσουν στην οικοδόμηση ή την σταθεροποίηση δικτύων σε κοινότητες μεταναστών δεν κάνουν λίγα για να συνδέσουν αυτές τις οργανώσεις με ομάδες εκτός των Κοινοτήτων μεταναστών (Strömblad and Adman 2012) και ενώ η κοινωνία των πολιτών μεταναστών ομάδες δημιουργούν "δέσιμο" με το κοινωνικό κεφάλαιο εντός των δικών τους Κοινοτήτων, αδυνατούν να επιτύχουν να "γεφυρωθεί" κοινωνικό κεφάλαιο με την κοινότητα υποδοχής (Putnam 2007).

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ (POLITICAL SOCIALIZATION) -η ένταξη των μεταναστών επικεντρώνεται στον διαμεσολαβητικό ρόλο που διαδραματίζουν οι οργανισμοί στη σύνδεση της Κοινότητας των μεταναστών με την πολιτική. Ο όρος "Κοινότητα" είναι σε αυτό το πλαίσιο κάπως ανακριβής, καθώς υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ και εντός των εθνικών ομάδων μεταναστών λόγω αυτού που συνήθως αποκαλείται "φαινόμενο της χώρας καταγωγής", το οποίο αναφέρεται στην πολιτική κοινωνικοποίηση της διαδικασίας που οι μετανάστες έχουν εμπειρία πριν φθάσουν στη νέα τους χώρα (Simpson 2005)

ΚΙΝΗΤΡΟ των ΨΗΦΟΦΟΡΩΝ (VOTER MOTIVATION) – είναι ευρέως αποδεκτό ότι οι άνθρωποι είναι πιο πιθανό να ψηφίσουν όταν έχουν μεγάλο μερίδιο σε ένα δεδομένο πολιτικό αποτέλεσμα (Rosenstone and Hansen 2003; Campbell 2010). Ωστόσο, καθώς οι εκστρατείες καταχώρισης των ψηφοφόρων που ηγείται η κυβέρνηση είναι αναγκαστικά μη-κομματικές, έχουν μικρό αντίκτυπο, καθώς οι άνθρωποι έχουν γενικά κίνητρο να συμμετέχουν στην πολιτική για ρητά πολιτικούς λόγους.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο το πρόγραμμα ADmiRE έχει αναπτύξει ένα πολυεπίπεδο εκπαιδευτικό πρόγραμμα ειδικά σχεδιασμένο για τον υπό μελέτη πληθυσμό του. Πρόκειται για ένα συνεχές εκπαιδευτικό πρόγραμμα επαγγελματικής ανάπτυξης, το οποίο προσφέρεται ως «προετοιμασία» για την εκπαίδευση του εκπαιδευτή στα μέλη των προσφυγικών Κοινοτήτων σε κάθε χώρα εταίρο, σε μια προσπάθεια να ενισχυθούν υποστηρίγματα για την κοινωνική και πολιτική ένταξη εντός των ίδιων των μεταναστευτικών κοινοτήτων. Η επιτυχής ενσωμάτωση των κοινοτήτων υποδοχής και μετανάστευσης είναι μία από τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι πολιτικοί ηγέτες σε όλα τα κράτη μέλη και το προτεινόμενο διεθνικό εργασιακό περιβάλλον παρέχει μια τέλεια πλατφόρμα για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την ανταλλαγή γνώση και τη μάθηση πολιτικών.

Στόχος αυτού του εγγράφου είναι να αποτυπώσετε τη μάθηση της πολιτικής από τις εμπειρίες των εταίρων του έργου και εντοπίζει κρίσιμα βήματα προς τα εμπρός.

Τα βασικά ζητήματα που θα αντιμετωπίσει το προτεινόμενο επιστημονικό έγγραφο είναι τα εξής:

- τον ουσιαστικό ρόλο που διαδραματίζει η κατάλληλη κατάρτιση των εμπειρογνομόνων στην εκπαίδευση των ενηλίκων για την επίτευξη ποιοτικών μαθησιακών αποτελεσμάτων, ιδίως όταν εργάζονται με ομάδες στο περιθώριο της παροχής, όπως οι μετανάστες, όπου ειδικές πολιτειακές και πολιτικές βασικές αρχές είναι ουσιώδεις για την ένταξη τους ·
- το δυναμικό των εμπειρογνομόνων να συνεισφέρουν στην κοινωνία και την πολιτική ένταξη των μεταναστών στην Ευρώπη, εάν τεθούν σε εφαρμογή οι κατάλληλες ενισχύσεις. Το ADmiRE αντιμετωπίζει αυτήν την πρόκληση ενισχύοντας τις διαπροσωπικές δεξιότητες των μεταναστών, προκειμένου να τους

εξουσιοδοτήσουν να έχουν πρόσβαση στην απασχόληση, να οικοδομήσουν δίκτυα και να επιτύχουν την ενεργό ιθαγένεια.

Τέλος, το παρόν έγγραφο προσφέρει τη διατύπωση συστάσεων για την αλλαγή πολιτικής με βάση την εμπειρία που έχει συγκεντρωθεί στις 6 ευρωπαϊκές χώρες που εμπλέκονται στη σύμπραξη για το ADMIRE.

Τι είναι το πρόγραμμα ADmiRE;

Το έργο ADmiRE [αριθμός έργου: 2017-1-EL01-KA204-036117] χρηματοδοτείται από την ΕΕ μέσω του προγράμματος Erasmus +, βασική δράση 2 (συνεργασία για την καινοτομία και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών): στρατηγική εταιρική σχέση για την εκπαίδευση ενηλίκων.

Η κοινοπραξία του ADmiRE απαρτίζεται από 6 εταίρους από 6 κράτη μέλη:

- UOP Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (Ελλάδα-συντονιστής)
- OXFAM Italia Intercultura Società Cooperativa Sociale di tipo A Onlus (Ιταλία)
- MEATH PARTNERSHIP, MEATH COMMUNITY RURAL AND SOCIAL DEVELOPMENT PARTNERSHIP LIMITED (Ιρλανδία)
- ELC, European Learning Centre (Ισπανία)

- CDESAP, Coopérative pour le Développement de l'Emploi dans les Services A la Personne en Corse (Γαλλία)
- CARDET, Centre for advancement of Research and Development in educational technology LTD (Κύπρος)

Οι εταίροι του έργου ADmiRE έχουν αναπτύξει τα ακόλουθα εργαλεία και πόρους κατά τη διάρκεια των 25 μηνών από την εφαρμογή του:

- ένα ειδικά εξατομικευμένο πρόγραμμα κατάρτισης για ενήλικες για να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους και να εμπλουτίσουν το εκπαιδευτικό τους περιεχόμενο ως επαγγελματίες ενηλίκων μεταναστών
- εργαλειοθήκη ψηφιακών ικανοτήτων που αναπτύσσει όλες τις απαραίτητες δεξιότητες ΤΠΕ για τη διεξαγωγή έρευνας βάσει γραφείου και πεδίου και για την ανάλυση και την παρουσίαση ερευνητικών ευρημάτων
- ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης για τους εκπαιδευτές ενηλίκων που θα τους στηρίξει στην υλοποίηση των καινοτόμων πόρων του προγράμματος σπουδών
- πύλη ηλεκτρονικής μάθησης και ηλεκτρονικό Παρατηρητήριο για τη διευκόλυνση της κατάρτισης όλων των ομάδων-στόχων του έργου: <https://www.ADmiREproject.com/en/>

Τι πέτυχε το έργο;

-Πρόγραμμα σπουδών εμπειρογνομόνων για την ένταξη των μεταναστών –

Ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και ο έλεγχος του ειδικού προγράμματος σπουδών εμπειρογνομώνων για την ένταξη των μεταναστών για επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων, άλλων επαγγελματιών του μετώπου που εργάζονται με κοινότητες μεταναστών και μελών των ίδιων των μεταναστευτικών κοινοτήτων. Το εν λόγω αναπτυξιακό έργο στοχεύει στην εκπαίδευση των επαγγελματιών της Ευρωπαϊκής γραμμής για την αξιοποίηση του δυναμικού των άμεσα διαθέσιμων και προσβάσιμων τεχνολογικών πλατφορμών και την τοποθέτηση αυτών των τεχνολογιών στην εργασία για την υποστήριξη των στόχων ένταξης των μεταναστών.

Οι εταίροι του έργου πραγματοποίησαν ανάλυση εκπαιδευτικών αναγκών με την τοπική ομάδα εργασίας τους για να προσδιορίσουν τα βασικά στοιχεία που πρέπει να αντιμετωπιστούν στο πρόγραμμα σπουδών των εμπειρογνομώνων για την ένταξη των μεταναστών. Ο συντονιστής παρείχε ορισμένα ενδεικτικά ερωτήματα ως κατευθυντήρια γραμμή, καθώς και ορισμένες περαιτέρω κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διάρθρωση της έκθεσης. Δύο περίοδοι επικοινωνίας με τις τοπικές κοινότητες μεταναστών παρείχαν άφθονες πληροφορίες. Η έκθεση συνδυάζει βαθμολογίες και στατιστικά στοιχεία για κάθε χώρα από την MIPEX με περισσότερη διορατικότητα και ποιοτική ερμηνεία για κάθε χώρα με βάση συγκεκριμένα πολιτικά, πολιτιστικά και οικονομικά συμβάντα ανά χώρα. Με βάση τα αποτελέσματα των τοπικών εθνικών αναφορών TNAs, το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (UOP) καθόρισε τα βασικά μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος σπουδών και τις δεξιότητες, τις γνώσεις και τις ικανότητες που θα αναπτυχθούν. Το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου (UOP) παρουσίασε αυτό το πλαίσιο σπουδών στη συνάντηση εταίρων. Η ομάδα-στόχος του προγράμματος σπουδών αποτελείται τόσο από επαγγελματίες όσο και από μετανάστες ηγέτες της Κοινότητας. 12 επαγγελματίες/ηγέτες (από κάθε μία από τις 6 χώρες, συνολικά 72) που έχουν καταχωρηθεί στην ιστοσελίδα και έκαστος απασχόλησε τουλάχιστον 10 μετανάστες (συνολικά 720). Η εταιρική σχέση ηγείται της ανάπτυξης

του εγχειριδίου μάθησης και των πόρων για την οικοδόμηση των δεξιοτήτων, των γνώσεων και των ικανοτήτων που απαιτούνται στο πλαίσιο της μάθησης, με την υποστήριξη του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (UOP), της Oxfitalia, της ELC και της CDESAP. Το εγχειρίδιο εκμάθησης και οι πόροι ήταν διαθέσιμοι για εξωτερική αξιολόγηση από ομότεχνους (peer review) και μεταφρασμένες σε όλες τις γλώσσες των εταίρων. Στη συνέχεια, κάθε εταίρος εφάρμοσε πιλοτικά το πρόγραμμα σπουδών εμπειρογνομώνων ενσωμάτωσης μεταναστών στη χώρα-εταίρο του.

Πιο αναλυτικά, το πρόγραμμα σπουδών αποτελείται από 5 ενότητες των 3 μονάδων η καθεμία:

Ενότητα 1: αντιμετώπιση του κενού διασύνδεσης

Μονάδα 1 – πολιτιστική επάρκεια

Μονάδα 2 – διαπολιτισμική επικοινωνία

Μονάδα 3 – χρήση Ψυχογραφικού προφίλ για την προώθηση της ανάπτυξης της Κοινότητας

Ενότητα 2: πολιτική κοινωνικοποίηση

Μονάδα 1 – εισαγωγή στην πολιτική κοινωνικοποίηση

Μονάδα 2 – πολιτική στην πατρίδα μου και χώρα υποδοχής

Μονάδα 3 – ευρωπαϊκές τάσεις για τη μετανάστευση

Ενότητα 3: ενδυνάμωση της μεταναστευτικής Κοινότητας

Μονάδα 1 – έρευνα συμμετοχικής δράσης

Μονάδα 2 – διαπροσωπικές δεξιότητες

Μονάδα 3 – εκστρατεία, υπεράσπιση και εκπροσώπηση ομάδων συμφερόντων

Ενότητα 4: κοινωνικά μέσα και πολιτική συμμετοχή

Μονάδα 1 – ηλεκτρονική επικοινωνία και ηλεκτρονική συγκράτηση

Μονάδα 2 – η σωστή πλατφόρμα για το σωστό μήνυμα: οφέλη από κάθε πλατφόρμα μέσω κοινωνικής δικτύωσης

Μονάδα 3 – τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ως εργαλείο για την εκπαίδευση των πολιτών

Ενότητα 5: αλλαγή της αφήγησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Μονάδα 1 – κατανόηση της σημερινής αφήγησης

Μονάδα 2 – δικαιώματα επικοινωνίας και δίκαιο της ΕΕ

Μονάδα 3 – σχεδιασμός εκστρατείας για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης

Μία Ψηφιακή εργαλειοθήκη-μια σουίτα δειγμάτων πλούσιων σε πολυμέσα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την υποστήριξη στόχων ενσωμάτωσης έχει αναπτυχθεί και παρουσιάζεται σε μια ψηφιακή εργαλειοθήκη. Αυτά περιλαμβάνουν ήχο, εικόνα, αναρτήσεις ιστολογίου κ.α. και έχουν σχεδιαστεί για χρήση σε ομαδικές ρυθμίσεις, αλλά και στο κοινό και δημοφιλές κοινωνικό δίκτυο ή πολυμεσικούς ιστότοπους.

Παρέχεται μια ψηφιακή εργαλειοθήκη με επιλογή χρήσιμων πόρων για την υποστήριξη των στόχων ένταξης των μεταναστών. Οι πόροι που εντοπίστηκαν έχουν αντιπαρατεθεί και κατηγοριοποιηθεί και αντιμετωπιστεί σύμφωνα με ορισμένα από τα βασικά ζητήματα που επηρεάζουν την αστική και πολιτική εμπλοκή των μεταναστών και την ευρύτερη ενσωμάτωσή τους στη νέα τους κοινότητα υποδοχής. Οι πόροι που παρέχονται είναι χρήσιμοι τόσο για τα μέλη των μεταναστευτικών κοινοτήτων, αλλά και για τους εμπειρογνώμονες ενσωμάτωσης μεταναστών που αντιμετωπίζουν βασικά ζητήματα όπως η εκμάθηση γλωσσών και ο Ψηφιακός γραμματισμός, καθώς και θέματα που είναι πιο συναφή με συγκεκριμένες δραστηριότητες ενσωμάτωσης 12 μαθησιακοί πόροι σε κάθε γλώσσα-εταίρο περιλαμβάνονται στην εργαλειοθήκη.

Η διεξαγωγή έρευνας για τον προσδιορισμό των βέλτιστων πρακτικών που έχουν ήδη αναπτυχθεί και την αναζωογόνηση τους για χρήση ως μέρος της ψηφιακής εργαλειοθήκης είναι εύλογη. Υπάρχουν πολύ λίγα online αποθετήρια με συλλογές υλικών που αντιμετωπίζουν ενιαία ζητήματα όπως η ένταξη των μεταναστών. Η συγκέντρωση αυτού του υλικού και η παρουσίασή τους ως πολύτιμων πόρων στους νεοκαταρτισμένους εμπειρογνώμονες για την ένταξη των μεταναστών έχουν σημαντική οικονομική σημασία και αντιπροσωπεύουν σημαντική οικονομική αξία. Η ψηφιακή εργαλειοθήκη αντιπροσωπεύει μια μικρή καινοτομία. Κάθε χώρα έχει συνεισφέρει ψηφιακούς πόρους με την ακόλουθη δομή: όνομα του πόρου, θέμα/θέμα (διαπολιτισμικότητα, επικοινωνία, τοπική γλώσσα, πρόσβαση στις πληροφορίες, τα θεμελιώδη δικαιώματα, νέες τεχνολογίες και διαδικτυακά εργαλεία, απασχολησιμότητα, διαχείριση μέσων ενημέρωσης,

πολιτική κοινωνικοποίηση, πολιτικό σύστημα, ένταξη των παιδιών, μορφή (βιβλίο, βίντεο, power point), ομάδα-στόχος (τύπος πληθυσμού των φύλων, ηλικία) μέγεθος ομάδας (ατομική, μικρή ομάδα, μεγάλη ομάδα), δραστηριότητα (περιγραφή, καταιγισμός ιδεών) κ.α.

-Πρόγραμμα κατάρτισης επαγωγής

Ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη, η δοκιμή και η εφαρμογή ενός προγράμματος κατάρτισης για την υποστήριξη των επαγγελματιών της εκπαίδευσης ενηλίκων για την παροχή του νέου προγράμματος μεικτής μάθησης για εμπειρογνώμονες ενσωμάτωσης μεταναστών. Έχει αναπτυχθεί σε συνδυασμό με τις τοπικές ομάδες εργασίας και αποτελείται από 8 ώρες από μετωπική διδασκαλία και 12 ώρες on-line, αυτοκατευθυνόμενη μάθηση. Το πρόγραμμα επαγωγής εισάγει το νέο πρόγραμμα σπουδών και τη λογική πίσω από την προσέγγιση που ακολουθεί η κοινοπραξία. Εξετάζει επίσης τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι εκπαιδευτικοί με τις απαιτήσεις για εκπαίδευση και κατάρτιση μέσω μιας ποικιλίας on-line και εναλλακτικών μαθησιακών περιβαλλόντων και καταβάλλει προσπάθειες να παράσχει τις απαραίτητες ενισχύσεις για τους επαγγελματίες που εργάζονται σε μη συμβατικά Περιβάλλοντα. Δίνει σημαντική έμφαση στην υποστήριξη της φήμης, του επαγγελματισμού και του προσωπικού της εκπαίδευσης ενηλίκων, ειδικά όταν εργάζεται σε on-line, διαδραστικό περιβάλλον. Το πρόγραμμα κατάρτισης αποτελείται από 8 ώρες μετωπικής διδασκαλίας ή μαθημάτων με βάση το εργαστήριο και 12 ώρες αυτοκατευθυνόμενης μάθησης.

-On-line Παρατηρητήριο πολιτικών συστημάτων και πύλης ηλεκτρονικής μάθησης-

Ο σχεδιασμός, η ανάπτυξη και ο έλεγχος της διαδικτυακής πύλης μάθησης για τη διευκόλυνση της παροχής της κατάρτισης, προέρχονται από τις τοπικές ομάδες εργασίας σε όλη τη διαδικασία ανάπτυξης. Οι στόχοι του Παρατηρητηρίου είναι:

(1) να παρουσιάσουν τα στιγμιότυπα των πολιτικών συστημάτων σε κάθε χώρα εταίρο που έχουν αναπτυχθεί από εταίρους για να υποστηρίξουν τη μεγαλύτερη κατανόηση και επίγνωση των πολιτικών δομών και μηχανισμών που αφορούν ·

(2) παρέχει άμεση πρόσβαση σε μια βιβλιοθήκη πληροφοριών που προσδιορίζονται από εταίρους οι οποίες θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμες στους εμπειρογνώμονες για την ένταξη των μεταναστών στο πλαίσιο της εργασίας τους με τις κοινότητες μεταναστών ·

(3) παρέχουν ένα φάσμα on-line περιβαλλόντων και φόρουμ όπου οι εμπειρογνώμονες για την ένταξη των μεταναστών και οι κοινότητες μεταναστών μπορεί να συναθροίζονται, να μοιράζονται εμπειρίες και να στηρίζουν η μία την άλλη.

Το διαδικτυακό παρατηρητήριο και η διαδικτυακή πύλη για την ηλεκτρονική μάθηση θεωρούνται καινοτόμο αποτέλεσμα του έργου ADMIRE για τους ακόλουθους λόγους:

(1) το διαδικτυακό παρατηρητήριο αναπτύσσεται ως πόρος πληροφοριών μίας στάσης για την ευαισθητοποίηση των διαφόρων τοπικών πραγματικοτήτων σε κάθε χώρα. Στο παρελθόν, στις χώρες εταίρους, δεν υπάρχει τέτοιος περιεκτικός και προσιτός πόρος πληροφόρησης για τις κοινότητες των μεταναστών. Όταν υπήρχαν ηλεκτρονικές υπηρεσίες πληροφοριών, συχνά η χρησιμοποιούμενη γλώσσα ήταν πολύ τεχνική για τις κοινότητες των οποίων η πρώτη γλώσσα δεν είναι η γλώσσα της χώρας υποδοχής. Ως εκ τούτου, κατά τη σύνταξη του κειμένου και τον προσδιορισμό των πόρων για την ένταξή τους στο

παρατηρητήριο, οι εταίροι διασφάλισαν ότι όλες οι γλώσσες που χρησιμοποιήθηκαν ήταν προσβάσιμες και εύκολα κατανοητές για τους αλλόγλωσσους ομιλητές.

(2) το Παρατηρητήριο είναι Web 2,0 ενεργοποιημένο και ανεπτυγμένο σε όλες τις γλώσσες των εταίρων και τόσο το Παρατηρητήριο όσο και η διαδικτυακή πύλη ηλεκτρονικής μάθησης θα βελτιστοποιηθούν για πρόσβαση μέσω κινητού και θα λειτουργούν εξίσου καλά σε φορητό υπολογιστή, tablet ή έξυπνο τηλέφωνο. Αυτό διασφαλίζει ότι οι πόροι μπορούν να προσπελαστούν από όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς και μεμονωμένα άτομα, εν μεταβάσει και σε έναν χρόνο που τους εξυπηρετεί. Αυτό είναι σημαντικό όταν εργάζεται κανείς με περιθωριοποιημένες ομάδες που μπορεί να μην έχουν πρόσβαση σε φορητό υπολογιστή ή υπολογιστή, αλλά που μπορεί να έχουν πρόσβαση σε έξυπνα τηλέφωνα και συσκευές.

(3) η δικτυακή πύλη για την ηλεκτρονική μάθηση αναπτύσσεται στην τεχνολογία ανοικτής πηγής που επιτρέπει τη διατήρηση χαμηλού κόστους και θα ενσωματώσει έναν μηχανισμό παρακολούθησης των διδασκόμενων, ώστε να μπορούν οι εκπαιδευτές ενηλίκων και οι εργαζόμενοι στη στήριξη των μεταναστών να παρακολουθούν την πρόοδο των μαθητών μέσω των διάφορων πόρων που παρέχονται. Η συμπερίληψη αυτής της λειτουργικότητας παρακολούθησης εκπαιδευομένων αντιπροσωπεύει μια μικρή καινοτομία. Το διαδικτυακό παρατηρητήριο περιέχει επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τα πολιτικά συστήματα σε κάθε χώρα εταίρο. Οι πληροφορίες αυτές παρουσιάζονται σε φιλική προς τον χρήστη, προσβάσιμη μορφή και έχουν άμεση επίπτωση στο χάσμα πληροφοριών, το οποίο αποτελεί μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίζουν οι μεταναστευτικές κοινότητες όταν μετακινούνται στη χώρα υποδοχής τους και προσπαθούν να αποκτήσουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με βασικές υπηρεσίες και τα δικαιώματά τους. Το Παρατηρητήριο αυτό συμπληρώνεται με πληροφορίες και πόρους που προσδιορίζονται ως απαραίτητοι από τους εταίρους και ενημερώνει τις κοινότητες μεταναστών, καθώς και τους εκπαιδευτικούς και τους οργανισμούς υποστήριξης

που συνεργάζονται με την ομάδα-στόχο, με τρόπους βελτίωσης της ευαισθητοποίησης και κατανόησης των Δικαιωμάτων των μεταναστών. Αποτελεί επίσης ανασκόπηση της βέλτιστης πρακτικής σε όλες τις χώρες της κοινοπραξίας και έχει επιτρέψει την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των επαγγελματιών στις συμμετέχουσες χώρες.

Γιατί το ADmiRE είναι ένα μοντέλο για την προώθηση της ενδυνάμωσης, της συμμετοχής και της ενεργού ιθαγένειας όλων των μεταναστών;

Η μετανάστευση είναι μια αυξανόμενη ευρωπαϊκή-και παγκόσμια-πραγματικότητα, ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης, της πολιτικής και χρηματοπιστωτικής αστάθειας και των αλλαγών στο κλίμα (Bemrong et al, 2019). Ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες έχουν μια σχετικά πρόσφατη εμπειρία όσον αφορά τη μετανάστευση, ωστόσο θα πρέπει να τονιστεί ότι η μετανάστευση δεν αποτελεί νέο φαινόμενο για την Ευρώπη. "Η Μετανάστευση έχει συμβάλει στην ανάπτυξη της οικονομικής ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνέβαλε επίσης στην πολιτιστική πολυμορφία των Ευρωπαίων. Σήμερα, τα περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν μεταναστευτικά φαινόμενα και αντιλαμβάνονται την ανάγκη αντιμετώπισης των προκλήσεων ένταξης (EC, 2005). Προς αυτή την κατεύθυνση, πρέπει να δοθεί έμφαση στις διαδικασίες ενσωμάτωσης των μεταναστευτικών κοινοτήτων στην πολιτική και πολιτειακή ζωή (OECD, 2018).

Ένας σημαντικός αριθμός μελετών (Gesemann, 2006, Ouald Chaib, 2011 στο Akua-Sakyiwah, 2016) σχετικά με τη μετανάστευση υπογραμμίζουν τη σημασία της εκπαίδευσης στην ένταξη των μεταναστών. Η εκπαίδευση εξυπηρετεί τον πλουραλισμό και τους ευρύτερους κοινωνικούς στόχους (Murray, 2012 σε Akua-Sakyiwah,

2016). Όπως επισημαίνει η Korac (2003), οι χώρες του βιομηχανοποιημένου κόσμου αντιμετωπίζουν προκλήσεις όσον αφορά τη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης του αυξανόμενου αριθμού προσφύγων στις κοινωνίες υποδοχής. Ακόμη και οι διαφορετικές έννοιες που απεικονίζουν τη διαδικασία ενσωμάτωσης – «απορρόφηση», «αφομοίωση» κ.α. – υποδεικνύουν την πολυπλοκότητα και την ασάφεια της διαδικασίας (Robinson, 1998 σε Korac, 2003). Ο όρος «ενοποίηση» χρησιμοποιείται για να περιγράψει τη μετατόπιση που πραγματοποιείται όταν συνυπάρχουν διαφορετικοί πολιτισμοί σε μια κοινωνία (Korac, 2003). Συνήθως, τα βήματα προς την ένταξη περιλαμβάνουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες επανεκπαίδευσης και επανακατάρτισης, προκειμένου να ενισχυθούν οι ευκαιρίες απασχόλησης και να προωθηθεί η οικοδόμηση της Κοινότητας. Χωρίς τέτοιες ενέργειες, οι μετανάστες θα παραμείνουν απομονωμένοι – σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμη και αφού λάβουν πλήρη δικαιώματα ιθαγένειας.

Ωστόσο, σε πολλές χώρες εξακολουθεί να υπάρχει έλλειψη δραστηριοτήτων ένταξης των μεταναστών, έλλειψη κρατικών θεσμών για την προώθηση τέτοιων δραστηριοτήτων, ή ακόμη και έργων που χρηματοδοτούνται από εξωτερικούς-και συνεπώς μη βιώσιμους- πόρους (Glytsos, 2012:4). Το ADmiRE υιοθετεί νέες προσεγγίσεις στις προσπάθειες ένταξης των μεταναστών. Το έργο αναγνωρίζει την ανάγκη να ενισχυθούν ολικώς οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων στο πλαίσιο-του προσωπικού εκπαίδευσης ενηλίκων και των μελών των μεταναστευτικών κοινοτήτων-μέσω ενός νέου κύκλου μαθημάτων συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης, συνοδευόμενου από ένα Πρόγραμμα κατάρτισης επαγωγής για εκπαιδευτικούς ενηλίκων, μια ψηφιακή εργαλειοθήκη με χρήσιμους πόρους για τους μετανάστες και ένα ηλεκτρονικό Παρατηρητήριο πολιτικών συστημάτων σε έξι ευρωπαϊκές χώρες. Το πρόγραμμα σπουδών του εμπειρογνώμονα για την ένταξη των μεταναστών αντιμετωπίζει κενά όπως η έλλειψη γνώσης και συμμετοχής στην αστική και πολιτική

ζωή των νέων χωρών και το χάσμα μεταξύ των μεταναστευτικών οργανώσεων και των τοπικών κοινοτήτων. Η προσέγγιση του έργου είναι ότι τα μέλη των Κοινοτήτων των μεταναστών είναι ίσως ο καλύτερος φορέας για να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της πολιτικής και πολιτικού εμπλοκής των μεταναστών. Ο σχεδιασμός ενός εκπαιδευτικού προγράμματος που τους στηρίζει να αποκτούν τις βασικές ικανότητες που είναι απαραίτητες για τη συμμετοχή τους ως εμπειρογνώμονες ένταξης μεταναστών, αντιπροσωπεύει μια σημαντική καινοτόμο προσέγγιση που θα μπορούσε να απελευθερώσει ένα σημαντικό νέο, και οικονομικά αποδοτικό, εκπαιδευτικό στοιχείο για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της ενσωμάτωσης των μεταναστών. Σε πολλές περιπτώσεις, οι μετανάστες έχουν γίνει πολιτιστικοί διαμεσολαβητές για ομάδες μεταναστών ή εθνοτικών μειονοτήτων, ή ακόμη και σε παγκόσμιες εταιρικές σχέσεις που αφορούν τις χώρες καταγωγής τους (Erel, 2010; Waters, 2006 σε Morosanu, 2016). Η επιδίωξη-και η επίτευξη-ένταξης συνεπάγεται την αντανάκλαση των διαφορετικών ιστοριών, του υπόβαθρου, των παραδόσεων και, τέλος, του σεβασμού των βασικών αξιών της ΕΕ (ΕΥ, 2005). Από την άλλη πλευρά, η έλλειψη μηχανισμών ενσωμάτωσης εμποδίζει την ενδυνάμωση των μεταναστών, την ισότητα, την καταπολέμηση των διακρίσεων, την αλληλεγγύη, την ανοχή και την ενεργό ιθαγένεια. Σε αυτό το πλαίσιο, η έμφαση στην προώθηση της ενδυνάμωσης, της συμμετοχής και της ενεργού συμμετοχής του πολίτη σε όλους τους μετανάστες είναι απαραίτητη. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2005), βασική συνιστώσα αυτής της διαδικασίας είναι η εδραίωση της γνώσης των μεταναστών για τη φύση της κοινωνίας στην οποία συμμετέχουν. Ως εκ τούτου, το έργο ADmiRE ακολουθεί τον ορισμό του πολιτισμού του McAuliffe (2013), ως ευρύ ορισμό που μας επιτρέπει να κατανοήσουμε ότι είναι δυνατό να ανήκουμε σε πολλούς πολιτισμούς ταυτόχρονα.

Ως εκ τούτου, ένας εμπειρογνώμονας για την ενσωμάτωση των μεταναστών θα πρέπει να κατανοεί σθεναρά τις κουλτούρες των μεταναστών προκειμένου να οικοδομήσει σχέσεις και να προωθήσει την αίσθηση της Κοινότητας και να προαγάγει την ένταξη. Οι κοινωνίες μας αλλάζουν συνεχώς, επομένως η πολιτιστική επάρκεια και η διαπολιτισμική επικοινωνία βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της προσέγγισης του ADmiRE. Ομοίως, το ADmiRE προωθεί την έρευνα και την ανάλυση των μεταναστευτικών τάσεων και της πολιτικής κοινωνικοποίησης στις διάφορες χώρες προέλευσης και ενισχύει επίσης την ικανότητα σχεδιασμού και ανάπτυξης ενός κατάλληλου σχεδίου ενσωμάτωσης που αντικατοπτρίζει και περικλείει προηγούμενες πολιτικές και κοινωνικές εμπειρίες μεμονωμένων μεταναστών. Πρέπει να τονιστεί ότι η έλλειψη δεξιοτήτων, φαίνεται να αποτελεί βασικό παράγοντα που περιορίζει τις διαδικασίες ενσωμάτωσης των μεταναστών (OECD, 2018b). Το έργο ADmiRE αντιμετωπίζει αυτή την πρόκληση ενισχύοντας τις διαπροσωπικές δεξιότητες των μεταναστών, προκειμένου να τους εξουσιοδοτήσουν να έχουν πρόσβαση στην απασχόληση, να οικοδομήσουν δίκτυα και να επιτύχουν την ενεργό ιθαγένεια. Η ευρωπαϊκή κοινότητα EC (2005) υπογραμμίζει τη σημασία της απασχόλησης, ως ζωτικής σημασίας πτυχή της ενσωμάτωσης και της συμμετοχής των πολιτών. Σε παρόμοια κατεύθυνση, ο ρόλος των μέσων κοινωνικής δικτύωσης είναι κρίσιμος. Το έργο ADmiRE παρέχει εκπαίδευση για τη διαχείριση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Σε πολλές χώρες έχει αποκτηθεί σημαντικό πολιτικό κεφάλαιο από ανθρώπους που παρουσιάζουν αρνητικές εικόνες από τις κοινότητες των μεταναστών και προτείνουν ριζικές αλλαγές στη μεταναστευτική πολιτική, αντικρούοντας ολόκληρη την ιστορική εμπειρία της Ευρώπης-η οποία βασιζόταν πάντα στην ανταλλαγή και την κινητικότητα μεταξύ περιφερειών και λαών. Το έργο ADmiRE υποστηρίζει την ικανότητα των εμπειρογνομένων ενσωμάτωσης να ενδυναμώνουν τις κοινότητες μεταναστών να αλλάζουν την αφήγηση στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και να επιλέγουν μια πλατφόρμα που εξυπηρετεί τους στόχους τους.

Όσον αφορά τη μετανάστευση, το Διαδίκτυο επαναπλαισιώνει τις παραδοσιακές έννοιες των δικτύων μεταναστών και της μετανάστευσης γενικότερα. Οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης παρέχουν την ευκαιρία για αποτελεσματικότερη ενσωμάτωση των μεταναστών και την εμπλοκή της διασποράς. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορούν να αποτελέσουν ένα πραγματικά ευεργετικό εργαλείο για την προώθηση της ένταξης των μεταναστών. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης καθιστούν τη μετανάστευση πολύ ευκολότερη. Οι μετανάστες λαμβάνουν την υποστήριξη-ψυχολογική ώθηση-πρέπει να ενισχύσουν τους συνδέσμους τους στις χώρες υποδοχής, διευρύνοντας τα δίκτυά τους στους μη συνδεδεμένους κόσμους τους. Ο συνήθης σκοπός των online δικτύων είναι η αντιμετώπιση των καθημερινών ζητημάτων και η βελτίωση της ευημερίας των μεταναστών. Μπορούν να είναι εργαλειοθήκες επιβίωσης για εκείνους που βρίσκονται ακόμα στη διαδικασία της μετανάστευσης, παρέχοντας οδηγίες αναζήτησης ή προτεινόμενες οδούς-και έτσι βοηθώντας τους μετανάστες να αποφεύγουν τους λαθρέμπορους (βλ. Komito, 2011; Meeteren & Pereira, 2016).

Είναι σημαντικό να τονιστεί ο ζωτικής σημασίας ρόλος που διαδραματίζουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στα επαγγελματικά επιτεύγματα των μεταναστών (Lancee, 2012 σε Morosanu, 2016). Οι πλατφόρμες αυτές επιτυγχάνουν τις διαδικασίες σύνδεσης και γέφυρας των μεταναστών. Για να είμαστε συγκεκριμένοι, υπάρχει διάκριση όσον αφορά την ορολογία, όπου η σύνδεση αναφέρεται σε ομοιογενείς εθνοτικές συνδέσεις και η γεφύρωση σε ετερογενείς (Putnam, 2000 σε Morosanu, 2016). Η βιβλιογραφία υποδηλώνει ότι η γεφύρωση των δεσμών – με τις κοινωνίες υποδοχής – έχει θετικά αποτελέσματα για την περιοχή και για τις επαγγελματικές ευκαιρίες των μεταναστών (Lancee, 2012 σε Morosanu, 2016) – αν και πρέπει να διεξαχθεί περαιτέρω έρευνα. Πολλοί μελετητές του πεδίου (Ryan, 2011 σε Morosanu, 2016) υποδεικνύουν ότι υπάρχει πολύς χώρος για έρευνα που θα ρίξει φως στις διαφορετικές κουλτούρες, κινητοποιήσεις και σταδιοδρομίες των μεταναστών.

Προς αυτή την κατεύθυνση, μια σημαντική πτυχή του προγράμματος σπουδών αποσκοπεί στην αντιμετώπιση της πρόκλησης των κοινωνικών μέσων ενημέρωσης για τους εμπειρογνώμονες στην ένταξη και τα μέλη της Κοινότητας των μεταναστών.

Βιωσιμότητα της μεθοδολογίας και της κατάρτισης του ADmiRE

Το έργο ADmiRE είναι κατάλληλο για ευπροσάρμοστη εφαρμογή σε πολλές χώρες με ελάχιστες απαιτήσεις. Δεν απαιτεί εκτεταμένη τεχνική εμπειρογνωμοσύνη, εξασφαλίζοντας έτσι σημαντική πρόσβαση. Επιπλέον, τα θέματα μεταναστευτικής πολιτικής θα βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των μέτρων κοινωνικής και εκπαιδευτικής πολιτικής που διευκολύνουν την εξασφάλιση χρηματοδότησης και διάδοσης.

Γιατί πρέπει οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής να εξετάσουν την προσέγγιση του ADmiRE;

Η ένταξη των μεταναστών είναι μια δυναμική και συνεχώς αμφίδρομη διαδικασία μεταξύ των μεταναστών και της κοινωνίας υποδοχής (EU, 2018). Εάν εξετάσει κανείς την άνοδο των μεταναστευτικών ροών κατά την τελευταία δεκαετία, είναι εύκολο να υλοποιήσουμε τις πιθανές προκλήσεις. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής εντός της ΕΕ τονίζουν τη σημασία της επίτευξης αποτελεσματικής ενσωμάτωσης, προκειμένου να αποκτήσουν οικονομικά και κοινωνικά οφέλη για τις χώρες όπου εγκαθίστανται οι μετανάστες (ibid). Στη διαδικασία αυτή, η εκπαίδευση και η ανάπτυξη δεξιοτήτων αποτελούν το κλειδί για τις κοινότητες υποδοχής και τους

μετανάστες, οι οποίοι-δυστυχώς-συχνά έχουν περιορισμένη πρόσβαση σε εκπαιδευτικές ευκαιρίες (UNDP, 2009).

Η ένταξη των μεταναστών δεν είναι κάτι νέο στην Ευρωπαϊκή ατζέντα πολιτικής. Ωστόσο, είναι μία έννοια στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων και στις ΜΚΟ που στηρίζουν τους μετανάστες και στους οποίους βρίσκεται η ευθύνη για την ενσωμάτωση. Ενώ η εκπαίδευση ενηλίκων προσδιορίζεται από την ευελιξία, την προσαρμοστικότητα και την ευρεία προσβασιμότητα, θεωρείται συχνά ως μη αποτελεσματική η παροχή επενδύσεων και η παροχή της συνεχούς κατάρτισης για επαγγελματική ανάπτυξη και υποστήριξη των ατόμων που εργάζονται στο συγκεκριμένο τομέα. Εκτός από εκείνους που εμπλέκονται στον τομέα, το έργο ADmiRE υποδηλώνει ότι οι άνδρες και οι γυναίκες που προέρχονται από τις ίδιες τις μεταναστευτικές κοινότητες, εάν έχουν εκπαιδευτεί και υποστηριχθεί κατάλληλα, μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό πολύτιμο στοιχείο για την υποστήριξη του έργου των υφιστάμενων παρόχων υπηρεσιών για την προώθηση της κοινωνίας των μεταναστών στην αστική και πολιτική ζωή. Με αυτό το πνεύμα, κάθε νέα παρέμβαση θα πρέπει να εμπλέκει μέλη της μεταναστευτικής Κοινότητας. Τα μέλη των Κοινοτήτων των μεταναστών είναι ίσως καλύτερα σε θέση να αντιμετωπίσουν το ζήτημα της πολιτικής και πολιτειακής ένταξης των μεταναστών.

Η εξειδικευμένη μετανάστευση είναι μια σημαντική πτυχή της οικονομικής ευημερίας και της καινοτομίας (Bailey and Mulder, 2017). Η σημαντική ανάπτυξη των τελευταίων 30 ετών έχει εγείρει την ανάγκη για διεθνικούς μετανάστες υψηλής ειδίκευσης – ιδίως σε περιοχές όπου υπάρχει έλλειψη ειδικευμένων εργαζομένων. Ειδικά στο Ευρωπαϊκό πλαίσιο, όπου η γήρανση είναι μια αυξανόμενη πραγματικότητα, υπάρχει σαφής εξάρτηση από τους αλλοδαπούς – ιδιαίτερα ειδικευμένο προσωπικό για χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος για να εισέλθουν στην παγκοσμιοποιημένη αγορά (Lowell and Findlay, 2001 in Bailey & Mulder,

2017). Εάν εξεταστεί το θέμα των συνεχώς αλλοιούμενων παγκόσμιων σεναρίων όσον αφορά τη δημογραφία, την πολιτική και την οικονομία, τότε πρέπει να δοθεί έμφαση στον σχεδιασμό και την ανάπτυξη μιας προσέγγισης για την ενίσχυση των ικανοτήτων των μεταναστών – δεδομένης της ποικιλομορφίας που υπάρχει εντός των κοινοτήτων μεταναστών.

Ο σχεδιασμός ενός εκπαιδευτικού προγράμματος που θα τους στηρίζει να αποκτούν τις βασικές ικανότητες που είναι απαραίτητες για τη συμμετοχή τους ως εμπειρογνώμονες για την ένταξη των μεταναστών, αποτελεί μια σημαντική καινοτόμο προσέγγιση που θα μπορούσε να απελευθερώσει ένα σημαντικό νέο, και οικονομικά αποδοτικό, εκπαιδευτικό στοιχείο για να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της ενσωμάτωσης των μεταναστών. Οι εκπαιδευτές ενηλίκων παρέχουν βασικές υπηρεσίες σε ένα ευρύ φάσμα ρυθμίσεων εργασίας και αφορούν το ευρύτερο φάσμα εκπαιδευτικών θεμάτων. Είναι συχνά η πρώτη γραμμή άμυνας που αφορά την αντιμετώπιση των κοινωνικών ζητημάτων και το προσωπικό της εκπαίδευσης ενηλίκων τοποθετείται συχνά στη γραμμή βολής χωρίς επαρκή κατάρτιση και υποστήριξη. Ένα τέτοιο πρόγραμμα αποτελεί πολύτιμο πόρο για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής με στόχο τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη πολιτικών που προάγουν και διευκολύνουν τη μακροπρόθεσμη κοινωνική και οικονομική ένταξη των μεταναστών. Τα συμπεράσματα του έργου θα μπορούσαν να αποτελέσουν τα θεμέλια για αποτελεσματικότερες μελλοντικές πολιτικές που δεν θα αντιλαμβάνονται τους μετανάστες ως ομοιογενή ομάδα (βλέπε επίσης OECD, 2018), αλλά θα πρέπει να προσαρμόζονται στις προκλήσεις, τα υπόβαθρα και τα προηγούμενα εμπειριών των μεμονωμένων μεταναστών. Επιπλέον, η Penninx et al (2008) υπογραμμίζει την ανάγκη θέσπισης νέων προοπτικών πολιτικής που θα περιλαμβάνουν επίσης τα κοινωνικά συστήματα στα οποία πρέπει να ενσωματωθούν το φαινόμενο της μετανάστευσης και των ίδιων των μεταναστών. Συνήθως, οι επιπτώσεις της μετανάστευσης στις κοινωνικές δομές ερευνώνται περισσότερο από την προοπτική της αποστολής, από τις κοινωνικές επιπτώσεις των αφίξεων των μεταναστών στους λαμβάνοντες (Black et al. 2006). Αντιθέτως, η κοινωνική δυναμική της

ενσωμάτωσης και της κοινωνικής συνοχής ενσωματώνεται στην ολιστική δομή του σχεδίου ADMIRE, παρέχοντας έτσι πληροφορίες που θα πρέπει να ενημερώνουν τις πολιτικές που προωθούν την ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και την κοινωνική συνοχή-εξίσου σημαντικές τόσο για τους μετανάστες όσο και για τους γηγενείς πληθυσμούς.

Επιπλέον, ένα βασικό ζήτημα που εγείρει αυτό το έγγραφο πολιτικής, είναι ο βασικός ρόλος που διαδραματίζει η κατάλληλη συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη για το προσωπικό της εκπαίδευσης ενηλίκων στην επίτευξη ποιοτικών μαθησιακών αποτελεσμάτων-ιδίως σε τομείς όπως η ένταξη των μεταναστών, όπου είναι απαραίτητοι συγκεκριμένοι ειδικοί. Σύμφωνα με τον Albert and Hallowel (2013), οι ενήλικες ενδιαφέρονται βαθύτατα να μάθουν συνεργατικά, όπου η έμφαση είναι στην εστίαση σε λύσεις για προβλήματα πραγματικής ζωής. Ομοίως, ο Knowles et al. (2011), υποδηλώνει ότι τα προγράμματα συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης θα πρέπει να επικεντρώνονται στους εκπαιδευόμενους και να εφαρμόζουν ανδραγωγικές (αγγλικός όρος: andragogic) αρχές, οι οποίες προάγουν τις αντανakλάσεις και δίνουν έμφαση στη διαδικασία, αντί να είναι απλή και αξιόπιστη μετάδοση της γνώσης. Η ανδραγωγία (αγγλικός όρος: andragogy) αναγνωρίζει ότι οι ενήλικες έχουν προηγούμενη εμπειρία, εστιάζουν στους στόχους και χρειάζονται μάθηση για να είναι συναφείς με τις πραγματικές προκλήσεις/εργασίες (ibid). Το έργο ADMIRE υιοθετεί τις ανδραγωγικές αρχές και επίσης τον κονστρουκτιβισμό, ο οποίος αντιλαμβάνεται τη μάθηση ως ενεργή, συνεχιζόμενη διαδικασία και ότι η γνώση κατασκευάζεται μέσω του συνδυασμού προηγούμενων και νέων εμπειριών (Libin et al, 2010).

Τέλος, στο πλαίσιο του ADmiRE, εξετάστηκαν οι εμπειρίες και οι προκλήσεις των εμπλεκομένων στο έργο, προκειμένου να προσφέρουμε πολύτιμες πληροφορίες για τις μελλοντικές προσπάθειες. Πρώτον, οι

εκπαιδευτές ενηλίκων αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης για την ένταξη των μεταναστών-θα πρέπει να είναι μία από τις κύριες προτεραιότητες της ΕΕ. Οι μετανάστες, από την άλλη πλευρά, αναφέρθηκαν στις προκλήσεις που αντιμετώπιζαν και στους λόγους που είχαν την επιλογή να μεταναστεύσουν. Καταλήγοντας, οι εταίροι τόνισαν τις μεθοδολογικές προκλήσεις του προγράμματος εμπειρογνομόνων για την ένταξη των μεταναστών-πιθανά ζητήματα με τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται οι βέλτιστες πρακτικές σε διαφορετικά πλαίσια-και έθιξαν τα σημαντικά οφέλη της προσέγγισης του ADmiRE.

Συμπεράσματα και προτάσεις

Το πρόγραμμα ADmiRE παρείχε πολύτιμες πληροφορίες και κατευθυντήριες γραμμές σχετικές με την πολιτική για περαιτέρω εξέταση και άμεση εφαρμογή.

Αρχικά, κατέστη σαφές ότι κάθε σχέδιο μεταρρύθμισης πολιτικής θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το πολιτικό και πολιτιστικό πλαίσιο σε κάθε χώρα. Καθώς το μεταναστευτικό τοπίο ποικίλλει εκτεταμένα και δυσανάλογα μέσω της Ευρώπης, οι κατευθυντήριες γραμμές πολιτικής πρέπει να τηρήσουν αυτήν την πραγματικότητα. Χώρες όπως η Ελλάδα αντιμετωπίζουν ένα βαρύ μέρος του εισερχόμενου μεταναστευτικού πληθυσμού που χρειάζεται να δημιουργήσουν ένα πιο διδακτικό και θεματικό πρόγραμμα σπουδών. Αυτό μπορεί να μην συμβαίνει σε άλλες χώρες όπου η έμφαση θα μπορούσε να γίνει σε πιο θεωρητικά στοιχεία.

Επιπλέον, οι δεξιότητες που παρέχονται στο πρόγραμμα σπουδών και σε οποιοδήποτε άλλο μέσο κατάρτισης πρέπει να ενημερώνονται συνεχώς και να εμπλουτίζονται ώστε να αντικατοπτρίζουν τις σύγχρονες πολιτικές εξελίξεις. "Μετανάστευση είναι ένα πολύπλοκο ζήτημα ευρωπαϊκής πολιτικής που εξελίσσεται συνεχώς σε πολιτικές αλλαγές σε τομείς όπως η Μέση Ανατολή και η Αφρική. Έτσι, οι προσαρμογές του περιβάλλοντος είναι τόσο όσον αφορά το υλικό όσο και τις διδακτικές ανάγκες, καθώς και από την άποψη των εξελισσόμενων περιοχών που καλύπτονται όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα θρησκευτικά ζητήματα, οι πολιτικές διακυμάνσεις στην Ευρώπη κ.α. Τέλος, κάθε παρέμβαση που προκαλείται από την πολιτική πρέπει να έχει μια προσέγγιση από τη βάση προς την κορυφή. Έτσι, η επικοινωνία και ο συνεχής διάλογος σε οποιοδήποτε επίπεδο (κυρίως λαϊκή) είναι ουσιώδης. Οι πολιτικοί ιθύνοντες θα πρέπει να έχουν ένα αξιόπιστο αίσθημα της κατάστασης στον τομέα αυτό, προκειμένου να προωθηθεί η βέλτιστη λύση. Αυτό εγγυάται επίσης ότι η χρονική στιγμή οποιασδήποτε πρωτοβουλίας πολιτικής είναι η κατάλληλη, επιτεύχθηκε αποδεκτό επίπεδο συναίνεσης και η εφαρμογή της πολιτικής δεν κλονίζεται, γεγονός που θα προκαλέσει περαιτέρω καθυστερήσεις και οπισθοδρομήσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πάντα, οι αλλαγές στην πολιτική στο μεταναστευτικό τοπίο θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν πολλά εμπόδια. Τα εμπλεκόμενα μέρη θα πρέπει να επιδείξουν προσοχή και συνεχή επικοινωνία, προκειμένου να επιτύχουν το μέγιστο θετικό αποτέλεσμα, έχοντας κατά νου ότι μερικές φορές λιγότερο είναι περισσότερο, δηλαδή η επίτευξη ορισμένων, λίγα πράγματα θα μπορούσαν να είναι καλύτερα από τον προγραμματισμό για μεγαλεπήβολες μεταρρυθμίσεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ajay Bailey & Clara H. Mulder (2017) Highly skilled migration between the Global North and South: gender, life courses and institutions, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 43:16, 2689-2703, DOI: 10.1080/1369183X.2017.1314594.

Akua-Sakyiwah, B. *Int. Migration & Integration* (2016) 17: 1125. <https://doi.org/10.1007/s12134-015-0455-8>.

ALBERT, A. & HALLOWEL, M. R. 2013. Revamping occupational safety and health training: Integrating andragogical principles for the adult learner. *Australasian Journal of Construction Economics and Building*, 13, 128-140.

Bempong NE, Sheath D, Seybold J, Flahault A, Depoux A, Saso L. (2019) Critical reflections, challenges and solutions for migrant and refugee health: 2nd M8 Alliance Expert Meeting. *Public Health Rev.* 40:3.

Black, R., X. Biao, M. Collyer, G. Engbersen, L. Heering and E. Markova (2006), 'Migration and Development: Causes and Consequences'. In: R. Penninx, M. Berger & K. Kraal (eds) (2006), *The dynamics of International Migration and Settlement in Europe. A State of the Art*. Amsterdam: AUP (*IMISCOE Joint Studies series*), 41-64.

European Commission, (2005) *Communication from the Commission to the council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee of the Regions - A Common Agenda for Integration Framework for the Integration of Third-Country Nationals in the European Union*. Brussels.

European Union, (2018) *The Integration of Migrants Outside the EU*. Briefing Paper: European Court of Auditors.

Erel, U (2010) Migrating cultural capital: Bourdieu in migration studies. *Sociology* 44(4): 642–60.

European Union, (2018) *The Integration of Migrants Outside the EU*. Briefing Paper: European Court of Auditors.

Gesemann, F. (2006). Indicators of Integration in Education.

At <http://migrationeducation.org/22.1.html?&rid=79&cHash=od2abb1a09e72be7b5aea2d3477db1b7>, [accessed 10/9/18].

Glytsos N. (2012) *Migrant Integration Policies in Mediterranean Europe: An Overview and Achievements*. Centre of Planning and Economic Research Athens, Greece.

Knowles, M.S., Holton, E.F., & Swanson, R.A. (2011) *The Adult Learner: The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development*, Amsterdam Elsevier Butterworth Heinemann.

Korac, M. (2003). Integration and How We Facilitate it: A Comparative Study of the Settlement Experiences of Refugees in Italy and the Netherlands. *Sociology*, 37(1), 51–68. <https://doi.org/10.1177/0038038503037001387>.

Lancee, B (2012) *Immigrant Performance in the Labour Market: Bonding and Bridging Social Capital*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Libin, A., Lauderdale, M., Millo, Y., Shamloo, C., Spencer, R., Green, B., Donnellan, J., Wellesley, C. & Groah, S. (2010). Role-Playing simulation as an educational tool for health care personnel: Developing an embedded assessment framework. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 13, 217-224.

Lowell, B. Lindsay, and Allan Findlay. 2001. Migration of Highly Skilled Persons from Developing Countries: Impact and Policy Responses 441–25. Geneva: International Labour Office. International migration papers. <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:0114-fqso603143>.

Meeteren van M., Pereira S. (2016) New Roles for Social Networks in Migration? Assistance in Brazilian Migration to Portugal and the Netherlands. In: Bakewell O., Engbersen G., Fonseca M.L., Horst C. (eds) *Beyond Networks. Migration, Diasporas and Citizenship*. Palgrave Macmillan, London

Moroşanu, L. (2016). Professional Bridges: Migrants' Ties with Natives and Occupational Advancement. *Sociology*, 50(2), 349–365. <https://doi.org/10.1177/0038038514568234>

Murray, C (2012). Resource Allocation Revisited: Higher Education Fees and the Courts - Human Rights in Ireland. At <http://humanrights.ie/civil-liberties/> accessed 3/8/18

OECD (2018), *Working Together for Local Integration of Migrants and Refugees*, OECD Publishing, Paris.

OECD b (2018), *Skills on the Move: Migrants in the Survey of Adult Skills*, OECD Skills Studies, OECD Publishing, Paris.

Penninx, R. & Spencer, D. & Hear, N. (2008). Migration and Integration in Europe: The State of Research. *Journal of Immunology*

Putnam, RD (2000) *Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community*. New York: Simon and Schuster.

United Nations Development Programme (UNDP) (2009) *Human Development Report 2009, Overcoming barriers: Human mobility and development*. United Nations Development Programme (New York: United Nations).

Waters, JL (2006) Geographies of cultural capital: Education, international migration and family strategies between Hong Kong and Canada. *Transactions of the Institute of British Geographers* 31(2): 179–92.